

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 43/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Mikulovou, Makovického 55/3, Žilina, proti postupu Okresného súdu Čadca v konaní sp. zn. 5Er/257/2007 o návrhu na zastavenie exekúcie takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Čadca v konaní sp. zn. 5Er/257/2007 o návrhu na zastavenie exekúcie **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **je** Okresný súd Čadca **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Čadca **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **346,26 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. novembra 2019 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu. Okrem toho sťažovateľka žiada finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Exekútor 20. augusta 2007 doručil okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech sťažovateľky ako oprávnenej. Poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané 27. augusta 2007. Uznesením zo 17. júla 2008, ktoré vydal vyšší súdny úradník, okresný súd zamietol námietky povinného proti exekúcii. Uznesením zo 6. marca 2009, ktoré vydal sudca, okresný súd opätovne zamietol námietky povinného, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2009. Až v novembri 2018 okresný súd predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu dovolanie povinného ešte z roku 2010, ktoré nadväzovalo na rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí námietok povinného. Najvyšší súd uznesením z decembra 2018 dovolanie povinného odmietol.

3. Dňa 13. júna 2014 exekútor okresnému súdu predložil návrh povinného na zastavenie exekúcie. K tomuto návrhu sa sťažovateľka vyjadrila 11. augusta 2015 tak, že so zastavením exekúcie súhlasila, no toto je podanie bolo do spisu zapísané až v máji 2018. V máji 2018 sťažovateľka okresnému súdu uviedla, že žiadala exekúciu zastaviť, no tento návrh stiahla. Okresný súd uznesením z 8. augusta 2019 exekúciu zastavil, no nie na návrh sťažovateľky, ale z dôvodu, že exekučný titul sa stal neúčinným. Dôvodom zastavenia exekúcie bolo to, že exekúcia sa viedla na základe rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. marca 2004, no ktorý sa stal neúčinným na základe neskoršieho rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. septembra 2010. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka 30. augusta 2019 odvolanie. Spis okresného súdu bol pre sťažnosti povinného od septembra 2019 do februára 2020 na ministerstve spravodlivosti a až 12. novembra 2020 bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky.

III.

4. Sťažovateľka namieta neprimerane dlhú dobu exekučného konania a neefektívny postup súdu, pričom poukázala na jednotlivé obdobia nečinnosti. Osobitne namieta to, že okresný súd neprimerané dlho konal o námietkach povinného, o návrhu povinného na zastavenie exekúcie a o jej návrhu na zastavenie exekúcie.

5. Okresný súd sa k ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že skonštatoval prietahy v konaní, no uviedol, že k nim prispeli aj samotní účastníci konania, najmä povinný, ktorý v značnej miere prispel k dĺžke namietaného konania. Doba trvania exekučného konania bola podľa okresného súdu ovplyvnená aj veľkým počtom exekučných vecí, nadmernou zaťaženosťou a personálnymi problémami.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam konania pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Z rozhodnutia okresného súdu o zastavení exekúcie je zrejmé, že exekučný titul, na základe ktorého sa vedie exekúcia, sa stal neúčinným ešte v roku 2010, a napriek tomu, že povinný sa zastavenia exekúcie domáhal návrhom z roku 2014, k zastaveniu exekúcie došlo až uznesením z roku 2019, ktoré doteraz pre odvolanie sťažovateľky nenadobudlo právoplatnosť. Po návrhu povinného sa sťažovateľka v roku 2015 vyjadrila tak, že exekúciu žiadala zastaviť, no neskôr so zastavením exekúcie nesúhlasila. Napriek tomu, že okresný súd o zastavení exekúcie na návrh povinného koná už od roku 2014, doteraz nie je právoplatne rozhodnuté, a to nielen v dôsledku prieťahov v postupe okresného súdu pred rozhodnutím o zastavení exekúcie, no i v dôsledku toho, že odvolanie sťažovateľky z augusta 2019 bolo krajskému súdu predložené až v novembri 2020. Konanie sťažovateľky, ktorá pôvodne žiadala exekúciu zastaviť, no následne s tým nesúhlasila, nemalo žiaden vplyv na to, že okresný súd od roku 2014 nerozhodol o návrhu povinného na zastavenie exekúcie. Procesný postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval k rýchlemu odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľky o tom, či je dôvod na zastavenie exekúcie. Preto ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote.

8. Čo sa týka skutočností tvrdených okresným súdom, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezstavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prieťahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prieťahov v konaní ako nadmerná zaťaženosť súdu alebo personálne problémy. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter.

9. Z napadnutého konania žiadnym spôsobom nevyplýva či už skutková alebo právna náročnosť veci. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je tomu aj v tomto prípade. S prihliadnutím na celkovú dĺžku rozhodovania o návrhu na zastavenie exekúcie, ktoré sa nevyznačovalo či skutkovou alebo právnou náročnosťou, správanie sťažovateľky a postup súdu, ústavný súd sťažovateľke priznal podľa čl. 127 ods. 3 ústavy finančné zadosťučinenie 500 eur.

V.

10. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátkou. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 163,33 eur), čo spolu s režijným paušalom (2 x 9,80 eur) predstavuje 346,26 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu